

GRUP OPERATIU DE LA XARXA PER AL RELLEU AGRARI DE LA GARROTXA

Entitats membres del Grup Operatiu:

L'envelliment de la població agrària i la manca de relleu generacional posen en perill la sostenibilitat del territori. Sense persones que es dediquin a l'agricultura es limita l'accés a l'alimentació de proximitat, es desestabilitza l'equilibri dels recursos territorials i es frena la generació d'ocupació en el medi rural.

Bona part de les noves empreses agràries a la Garrotxa basen els seus models en sistemes agroalimentaris locals. Aquestes empreses produeixen aliments de proximitat a través de pràctiques respectuoses amb el medi natural. A més, participen en la construcció d'un teixit social viu diversificant l'economia de les zones rurals.

En un context de crisi climàtica i energètica, des del Grup Operatiu de la Xarxa per al Relleu Agrari, creiem fermament que aquestes noves empreses són les que sostindran el territori i les que necessiten suport tant per part de l'administració com per part de la societat i del propi sector agrari.

Quin és el repte?

- ✔ Apostar des del territori per una pagesia arrelada i per una alimentació de proximitat
- ✔ Innovar en polítiques públiques i en col·laboracions locals entre entitats diverses
- ✔ Integar els diferents perfils de pagesia en les noves dinàmiques agràries
- ✔ Implementar eines que facilitin el procés d'incorporació i l'establiment d'empreses agràries viables

Com s'ha treballat?

- ✔ Definint l'objectiu estratègic: identificar els elements clau i la viabilitat per articular un programa de suport al relleu agrari a la Garrotxa que sigui escalable a altres territoris
- ✔ Fent una diagnosi del relleu agrari a partir de diferents fonts d'informació
- ✔ Dibuixant un mapa d'actors vinculats al relleu agrari
- ✔ Definint els elements clau del programa de relleu agrari
- ✔ Comunicant el procés i divulgant la necessitat de relleu agrari a la Garrotxa

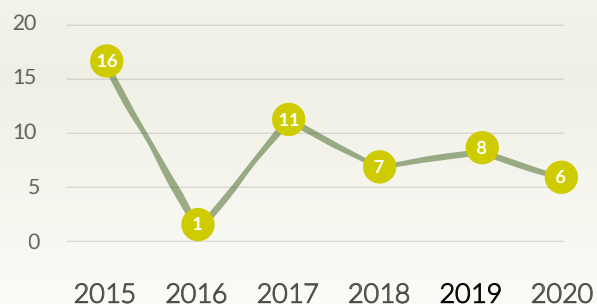

Quina és la situació actual del relleu agrari a la Garrotxa?

GRÀFIC 1

Expedients aprovats de primera instal·lació DACC segons any de convocatòria. Garrotxa 2015-2020

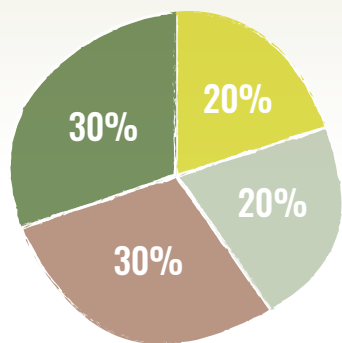
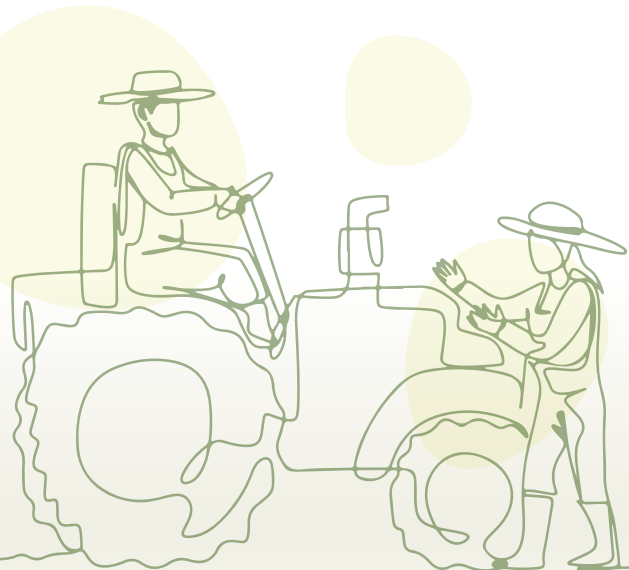
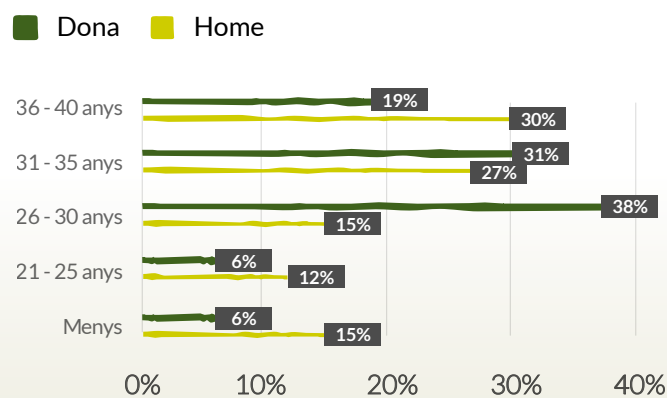
Font: Observatori de Joves del Planter 2021

GRÀFIC 2

Expedients aprovats de primera instal·lació DACC segons gènere i edat. Garrotxa 2015-2020

Font: Observatori de Joves del Planter 2021

GRÀFIC 3

Distribució segons perfil de pagesia

Font: Enquesta pagesia Garrotxa. XRA 2022

- Nouvinguda urbana
- Tradicional mòbil
- Nouvinguda rural
- Tradicional arrelada

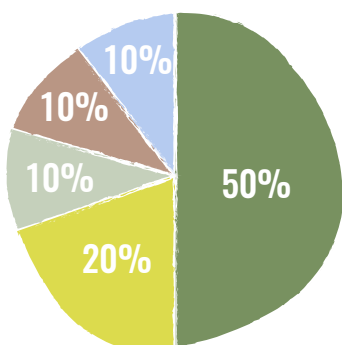

GRÀFIC 4

Accés a la terra

Font: Enquesta pagesia Garrotxa. XRA 2022

- Llogada
- A través de l'associació Terra Franca
- Masoveria
- Cessió d'ús
- Incorporació a una societat

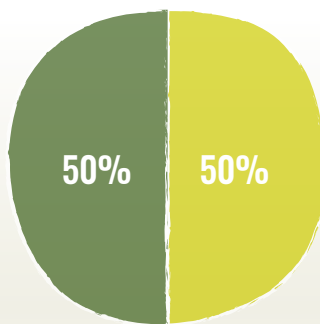

GRÀFIC 5

Elaboració o transformació del producte agroalimentari

Font: Enquesta pagesia Garrotxa. XRA 2022

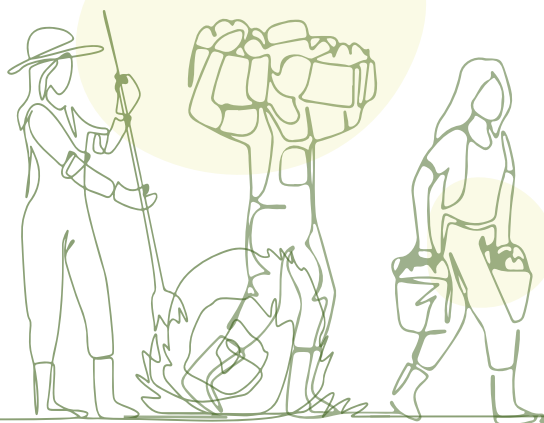
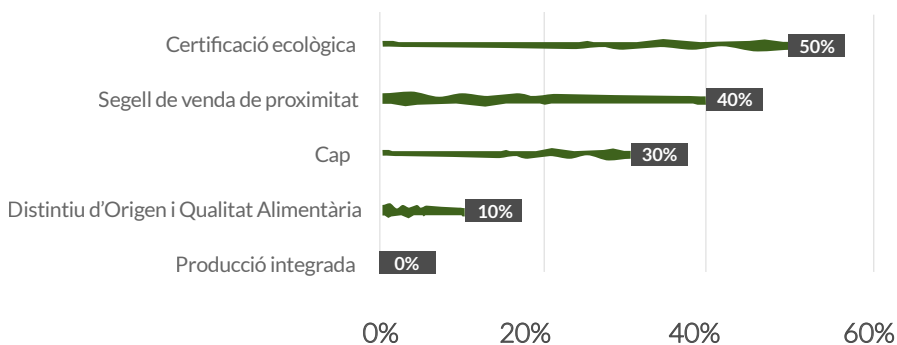
■ Sí ■ No

GRÀFIC 6

Distintius de qualitat o certificacions

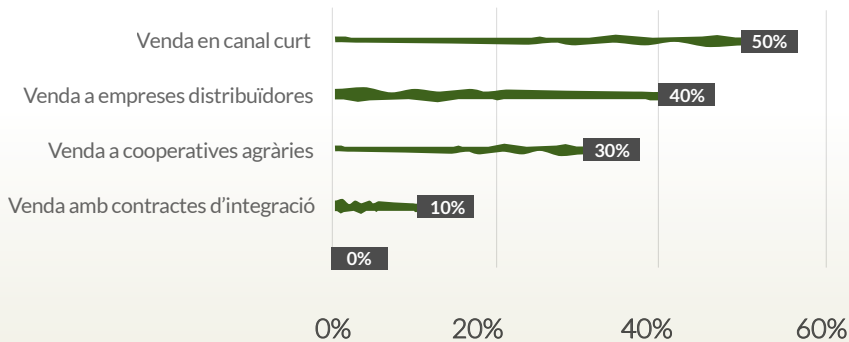
Font: Enquesta pagesia Garrotxa. XRA 2022

GRÀFIC 7

Canals de comercialització

Font: Enquesta pagesia Garrotxa. XRA

Idees clau extretes de la diagnosi

- ✓ Existeix un desconeixement sobre el què passa a la fase final de baixa o abandonament de l'activitat: fase invisible.
- ✓ El mapa d'agents implicats en el relleu agrari a la Garrotxa no preveu la diversitat de modalitats d'incorporació al sector.
- ✓ Els règims de tinença de la terra i les dinàmiques del sector agroindustrial influeixen negativament en el relleu agrari, de la mateixa manera que ho fa el risc de gentrificació rural.

Quins són els actors implicats en el relleu agrari a la Garrotxa?

1 La pagesia 2 La propietat 3 Les Entitats d'assessorament agrari 4 El Consorci de l'Alta Garrotxa	5 L'Associació ADRINOC 6 L'Oficina comarcal del DACC 7 El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC)

Quines són les propostes des del Grup Operatiu de la Xarxa per al Relleu Agrari?

- ✔ Elaboració d'un mapa d'agents com a eina principal que genera l'enfocament necessari per entendre el relleu agrari.
- ✔ Creació d'un grup de treball estable, interdisciplinari i integrador al voltant del relleu agrari.
- ✔ Identificació d'explotacions agràries en risc d'abandonament i assessorament per acompanyar els processos de traspàs.
- ✔ Definició d'eines i recursos estratègics en funció de les fases de l'itinerari d'incorporació:

- ✔ Implementació de diverses eines: traspàsos cedents-emprenedors, bancs de terres, espais test agraris, assessorament a la propietat, etc.
- ✔ Sensibilització i cerca de sinergies: cercar sinergies amb diferents actors locals per anar teixint un nou relat en relació amb el relleu agrari i la necessitat de nova pagesia.

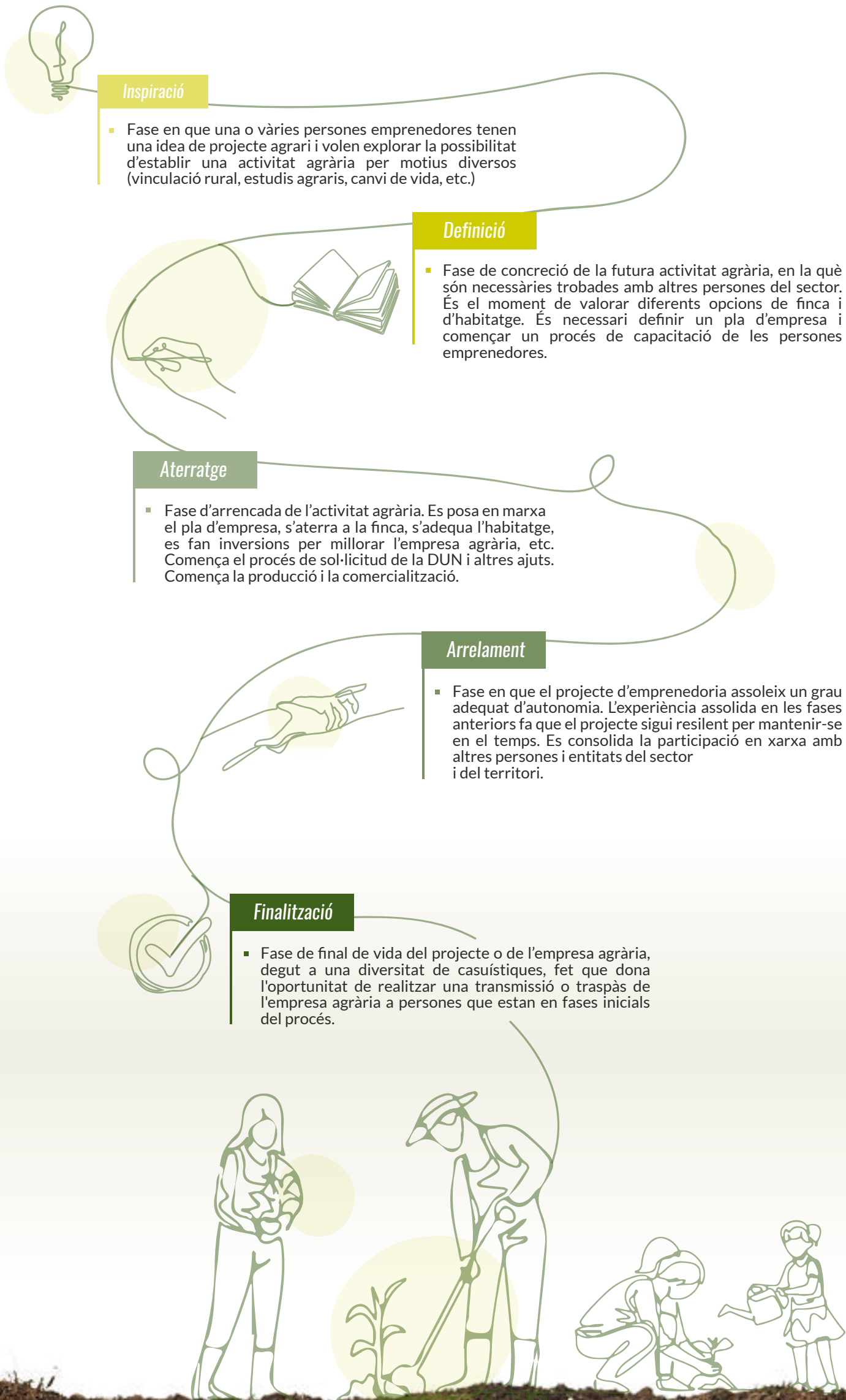

Quin és l'impacte del Grup Operatiu de la Xarxa per al Relleu Agrari?

- ✔ Per primer cop es defineix un itinerari d'incorporació amb una mirada integradora que inclou la fase de finalització com a etapa clau per relligar les activitats que tanquen amb les activitats que neixen de nou.
- ✔ En un context de crisi climàtica, els models d'agricultura sostenible són els que es visualitzen com a resilients i garants de la necessària sobirania alimentària.
- ✔ Es proposa dibuixar el mapa d'agents implicats en el relleu agrari per identificar els serveis existents i els que manquen, per tal que puguin donar resposta al repte del relleu agrari a diferents escales territorials.
- ✔ S'insta les administracions a redefinir els seus papers envers el sector agrari, a promoure una visió integradora de la realitat rural i a preveure els reptes de futur, així com a dotar pressupostàriament les iniciatives i polítiques transversals envers el relleu agrari.

Itinerari de relleu agrari proposat pel Grup Operatiu Xarxa per al Relleu Agrari

Proposta programa per al Relleu Agrari a la Garrotxa

1

CREACIÓ DEL GRUP DE TREBALL PER AL RELLEU AGRARI

- ☑ Dinamització del grup de treball estable per al relleu agrari a la Garrotxa
- ☑ Creació dels registres de persones professionals del sector agrari majors de 55 anys i de persones interessades en incorporar-se al sector agrari
- ☑ Organització de sessions de sensibilització per a persones cedents i emprenedores

2

POSADA EN MARXA DE LES EINES NECESSÀRIES EN FUNCIÓ DE LES FASES

INSPIRACIÓ

- Visites d'intercanvi
- Promoció de pràctiques agràries breus
- Trobades de pagesia en la fase de finalització amb persones emprenedores

DEFINICIÓ

- Visites d'intercanvi
- Trobades de pagesia en la fase de finalització amb persones emprenedores
- Programa per al foment de la masoveria i accés a la terra

ATERRATGE

- Programa de transmissió per al foment del relleu agrari
- Promoció d'una xarxa pagesa
- Mentoria pagesa

ARRELAMENT

- Mentoria pagesa
- Trobades de suport pagesa-pagesa
- Promoció d'una xarxa pagesa

FINALITZACIÓ

- Trobades de pagesia en la fase de finalització amb persones emprenedores
- Programa de transmissió per al foment del relleu agrari

Eines transversals durant tot el procés:
SEGUIMENT, SENSIBILITZACIÓ & COMUNICACIÓ

3

CONTINUÏTAT DEL PROJECTE PILOT INNOVADOR

- ☑ Apostar per articular un projecte innovador que doni continuïtat al Grup de Treball
- ☑ Seguiment i validació del programa de relleu agrari a la Garrotxa de manera periòdica
- ☑ Sensibilització i divulgació social per donar a conèixer el valor estratègic del sector agrari